

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 749/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. U., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 104/2009 a jeho rozsudkom z 25. novembra 2011, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 84/2012 a jeho rozsudkom z 12. marca 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. U. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2014 doručená sťažnosť M. U. (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „navrhovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 104/2009 a jeho rozsudkom z 25. novembra 2011, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Co 84/2012 a jeho rozsudkom z 12. marca 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených napadnutých rozhodnutí vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom z 1. apríla 2009 domáhala po zmene právnej kvalifikácie zaplatenia sumy 319 450 € s príslušenstvom ako náhrady mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru M. (ďalej len „odporca“). Okresný súd rozsudkom č. k. 21 C 104/2009-147 z 25. novembra 2011 návrh zamietol. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 Co 84/2012 z 12. marca 2014 potvrdil napadnutý rozsudok okresného súdu.

3. Podľa názoru sťažovateľky *„Krajský súd vo veci č. k. 2 Co 84/2012-217 zo dňa 12.3.2014, ak by dôsledne zisťoval skutkový stav, tak by zistil, že Okresný súd BA I vo svojom rozhodnutí zo dňa 25.11.2011 č. k. 21C104/2009-147 vychádza z neúplných a nesprávnych zistení, keď tvrdí, že si sťažovateľka, v predmetnom konaní navrhovateľka, neuplatnila včas nárok na náhradu mzdy z neplatnej výpovede. Ak by Krajský súd BA preskúmal všetky dôkazy, ktoré mali podstatný vplyv na správne rozhodnutie Okresného súdu BA I, zistil by, že prvostupňový súd vydal rozsudok v omyle, a tým Okresný súd BA I poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý súdny proces. Krajský súd BA v napadnutom rozsudku sa s týmto chybným právnym názorom Okresného súdu BA I stotožnil, bez výhrady a bez možnosti prerokovania veci, keďže rozhodol bez prejednania veci, čím takisto poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý súdny proces.“*

4. Sťažovateľka tvrdí, že postupom vo veci konajúcich všeobecných súdov *„došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní. Priestor na nápravu mal poskytnúť odvolací súd, ktorý však nepostupoval podľa zákona, neumožnil sťažovateľke účasť na prejednaní veci, keďže od takého konania v rozpore so zákonom upustil a neumožnil sťažovateľke brániť svoje práva dokonca ani tým, že by odvolací súd poslal sťažovateľke písomné vyjadrenia, ktoré odvolaciemu súdu zaslal žalovaný. Keďže súd poskytol žalovanému písomnosti*

na vyjadrenie a vyjadrenie žalovaného sťažovateľke neposkytol so zdôvodnením, že akékoľvek vyjadrenie sťažovateľky by nemalo žiadny vplyv na rozhodnutie súdu, súd konal v rozpore s ústavnou ochranou rovnocenného postavenia účastníkov konania... Krajský súd v Bratislave nenariadil pojednávanie na verejné prejednanie odvolania. Odvolací súd tak konal v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. c) OSP, podľa ktorého mal obligatórne nariadiť pojednávanie. Odvolací súd svojim faktickým postupom porušil ústavné právo na spravodlivý proces zahŕňajúce právo na verejné prerokovanie veci.“.

5. Sťažovateľka ďalej uviedla, že proti namietanému rozsudku krajského súdu podala na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky podnet na mimoriadne dovolanie.

6. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., čl. 46 ods. 1 a ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu... zo dňa 12. marca 2014 a rozsudkom Okresného súdu... zo dňa 25.11. 2011 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu... a rozsudok Okresného súdu... sa zrušuje a vec sa Okresnému súdu... vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný... zaplatiť finančné zadosťučinenie sťažovateľke vo výške 25.000,- eur...

4. Krajský súd... je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania a trovy právneho zastúpenia...“

7. Sťažovateľka súčasne požiadala o ustanovenie advokáta na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

8. Ako dôkazový materiál sťažovateľka k sťažnosti pripojila napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu.

II.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

13. V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.A

K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv postupom okresného súdu

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľka sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľky je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

15. O ochrane práv sťažovateľky, ktorých porušenie namietala vo vzťahu k postupu okresného súdu, mal právomoc rozhodovať (a aj rozhodol – pozri bod 2) v odvolacom konaní krajský súd. Vzhľadom na uvedenú zásadu subsidiarity preto nie je v právomoci ústavného súdu preskúmať postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 104/2009 a jeho rozsudok z 25. novembra 2011.

16. Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie označených práv postupom okresného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.B

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu

17. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie svojho základného práva „na spravodlivé súdne konanie“ zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

18. Ústavný súd už uviedol, že „*predpokladom uplatnenia práva na spravodlivý proces, ktoré sa zaručuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je nezávislosť a nestrannosť súdu. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru*“ (napr. II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

19. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne procesné garancie v konaní pred ním (I. ÚS 26/94). Základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa možno domáhať v medziach a za podmienok ustanovených vykonávacími

zákonmi (napr. III. ÚS 124/04). Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

20. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

21. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 2 Co 84/2012 z 12. marca 2014 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy, resp. dohovoru.

22. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom uznesenia krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z výsledkov v konaní vykonaného dokazovania a z neho vychádzajúcich právnych záverov. V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd oboznámil podstatu skutkových a právnych záverov okresného súdu, odvolacej argumentácie sťažovateľky a vyjadrenie odporcu k nej.

Svoje rozhodnutie odôvodnil krajský súd takto: „*Odvolaací súd preskúmal vec (§ 212 ods. 1 O. s. p. v znení účinnom od 1.10.2013, ďalej len O. s. p.; § 355 O. s. p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 214 ods. 1 O. s. p. neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem, súd prvého stupňa nerozhodol podľa ustanovenia § 115a bez nariadenia pojednávania a nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 12. marca 2014 (§ 211 ods. 2 O. s. p., § 156 ods. 3 O. s. p.). O termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli účastníci a právny zástupca navrhovateľky upovedomení zákonným spôsobom.*

Rozsudok súdu prvého stupňa odvolací súd potvrdil, pretože je vo výroku vecne správny a keďže sa stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.).

Pre správnosť dôvodov rozsudku odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné. Nároky navrhovateľky sú premlčané ako správne uvádzal súd prvého stupňa.

Tiež správne postupoval podľa Zákonníka práce v znení účinnom v čase rozviazania pracovného pomeru výpoveďou (podaním zo dňa 30.11.1998), v čase jej doručenia (18.12.1998, kedy navrhovateľka odmietla zásielku prijať; zákon č. 65/1965 Zb. v znení účinnom do 30.11.1999). Ak zamestnávateľ dal zamestnancovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne zrušil pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak zamestnanec oznámil organizácii, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnával, jeho pracovný pomer trvá i naďalej a zamestnávateľ je povinný poskytnúť mu náhradu mzdy. Táto náhrada patrí zamestnancovi vo výške priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do doby, keď mu zamestnávateľ umožní pokračovať v práci alebo keď dôjde k platnému skončeniu pracovného pomeru. Ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje šesť mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za ďalší čas primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať; súd pri svojom rozhodovaní prihliadne najmä na to, či zamestnanec bol medzitým inde zamestnaný, akú prácu tam vykonával a aký zárobok dosiahol alebo z akého dôvodu sa do práce nezapojil (§ 61 ods. 1, 2). Nárok sa premlčí, ak sa neuplatnil na súde v lehote v tomto zákonníku ustanovenej. Na premlčanie sa prihliadne, len ak sa ten, voči ktorému sa nárok uplatňuje premlčania dovoľá; v takom prípade nemožno premlčaný nárok účastníkovi, ktorý ho uplatňuje, priznať. Ak účastník uplatní na súde svoj nárok a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia lehota po dobu konania neplynie (§ 261 ods. 1, ods. 3 veta prvá). Ak nie je týmto zákonníkom ustanovené inak, je lehota na uplatnenie peňažných nárokov tri roky (§ 263 ods. 1). Lehota začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť prvý raz (§ 262 ods. 1).

V konaní zostalo nepochybné, že navrhovateľka sa svojím návrhom podaným na súde prvého stupňa dňa 1.4.2009, po jeho neskoršej zmene, úprave, domáhala náhrady mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru zo strany odporcu listom zo dňa 30.11.1998 č. 533/98-1.3., že táto neplatnosť bola vyslovená rozsudkom Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 16.4.2007, č. k. 17 C 68/1999-296, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7.10.2008, č. k. 5 Co 305/2007-395, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.11.2008. Tiež bolo preukázané, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I. pod sp. zn. 17 C 68/1999 sa navrhovateľka spočiatku domáhala aj

náhrady mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru, avšak riadne v ňom nepokračovala, keď neskôr (podaním zo dňa 25.7.2000) návrh v tejto časti zobrala späť a konanie bolo právoplatne v uvedenej časti zastavené (ešte v roku 2001). Navrhovateľka neuplatnila na súde v lehote v Zákonníku práce stanovenej (v premlčacej lehote troch rokov) nárok na náhradu mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru, ktorý jej patril odo dňa oznámenia (dňa 1.4.1999), že trvá na ďalšom zamestnávaní v trvaní šesť mesiacov predĺžená o čas poberania dávok v nemoci najneskôr do 30.11.1999. Na veci nič nemení skutočnosť, že neplatnosť rozviazania pracovného pomeru výpoveďou bolo právoplatne vyslovené až v roku 2008. Dňa 1.4.1999 prvý raz mohla navrhovateľka nárok na náhradu mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru aj uplatniť. Navrhovateľka sama z vlastného rozhodnutia zobrala návrh späť v danej časti; nešlo o konanie zo zákona spojené. Nejde nepochybne o nároky navrhovateľky uvádzané v ustanovení § 261 ods. 2 Zákonníka práce, ktoré premlčaniu nepodliehali (nároky zamestnanca na náhradu za stratu na zárobku z dôvodu pracovného úrazu alebo choroby z povolania, alebo inej škody na zdraví, nároky na náhradu nákladov na výživu pozostalých). Navrhovateľke patrila náhrada mzdy v súvislosti s neplatným rozviazaním pracovného pomeru len za dobu 6 mesiacov; odporca požiadal súd o nepriznanie náhrady mzdy navrhovateľke za čas presahujúci 6 mesiacov, navrhovateľka sa o prácu zaujímala len veľmi sporadicky, pričom nepreukázala, ani len netvrdila, že do práce sa nezapojila z vážnych dôvodov. Názor navrhovateľky vyslovený v odvolaní spočívajúci v tom, že nárok na náhradu mzdy možno prvý krát uplatniť až odo dňa nasledujúceho po právoplatnosti rozhodnutia súdu o určení neplatnosti rozviazania pracovného pomeru, že 6-mesačné obdobie je kritériom určujúcim výšku náhrady mzdy a nie kalendárne obdobie, za ktoré má byť priznaná, nemá oporu v Zákonníku práce. Treba však prisvedčiť navrhovateľke v tom, že uplatnený finančný nárok môže súd priznať až po právoplatnom určení, že skončenie pracovného pomeru bolo neplatné, avšak za predpokladu, že tento nárok uplatnila riadne a včas a riadne v ňom pokračovala, o čo ale nepochybne nejde v prejednávanej veci. V dôsledku premlčania nárokov navrhovateľky nebolo možné sa už zaoberať vecou samou.

Dôvody odvolania preukázané neboli; neboli dané. Súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie správnym smerom, z neho vyvodil správne skutkové závery, vec

rozhodol správne aj po právnej stránke; správne prihliadol na odporcom vznesenú námietku premlčania nárokov navrhovateľky. Rozsudok je podrobne odôvodnený, obsahuje všetky náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 157 O. s. p. V ňom dal súd jasnú a presvedčivú odpoveď na všetky podstatné okolnosti, prečo návrh zamietol (pre úspešne vznesenú námietku premlčania nárokov navrhovateľky odporcom). Navrhovateľka ani v odvolaní neuvádzala žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by mali za následok nesprávne posúdenie námietky premlčania, a teda nesprávne rozhodnutie vo veci. Z obsahu spisu nevyplýva, žeby sa súd prvého stupňa dopustil vady, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ktorá by bola dôvodom na zrušenie rozsudku (§ 212 ods. 3 O. s. p.). Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný návrhom (§ 153 ods. 2 O. s. p.), a teda aj rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.).

Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. m. m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci *Vojtěchová proti Slovenskej republike* /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č. k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp. zn. 5 M Cdo 8/2008). Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi,

navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/2004).

Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., § 211 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené účastníkmi konania na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; účastníci, predovšetkým odvolateľka, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

Odvolací súd nedoručoval navrhovateľke vyjadrenie odporcu k jej odvolaniu proti rozsudku súdu prvého stupňa, pretože v ňom odporca (opakovane) uvádzal dôvody, pre vec sice podstatné, vyplývajúce ale z jeho písomného a ústneho vyjadrenia v konaní pred súdom prvého stupňa. Aj prípadné vyjadrenie sa navrhovateľky k danému vyjadreniu, vedomosť o takomto vyjadrení, by nemalo vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. V tomto smere potom ani nemožno dôvodiť, že týmto postupom súdu navrhovateľke bola odňatá možnosť konať pred súdom, žeby jej súd odňal ústavné právo na súdnu ochranu.

V súlade so zákonom č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro na území Slovenskej republiky s účinnosťou od 1.1.2009 peňažné údaje v slovenskej mene sa odo dňa zavedenia eura považujú za peňažné údaje v eurách, a to v prepočte a so zaokrúhlením podľa konverzného kurzu, tohto zákona a ďalších pravidiel pre prechod na euro (§ 9 ods. 2 citovaného zákona).

Odporcovi úspešnému aj v odvolacom konaní odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže ich náhradu nežiadal (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 1, § 151 ods. 1 O. s. p.).“

23. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu (v spojení s rozsudkom okresného súdu) konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona [zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“) a zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov], ako aj obsahu relevantných dôkazov je napadnuté rozhodnutie krajského súdu aj náležite odôvodnené. Ústavný súd považuje preto postup krajského súdu pri preskúmaní rozhodnutia okresného súdu za legitímny s ústavne – v nevyhnutnom rozsahu – korešpondujúcou mierou interpretácie na vec použitých zákonných ustanovení a vylučujúci porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Na základe uvedeného ústavný súd v danej veci dospel k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je svojvoľný. Podľa názoru ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného súdu nemožno skutkové a právne závery krajského súdu považovať za arbitrárne, zjavne neopodstatnené alebo vydané v rozpore s platnou právnou úpravou.

25. V súvislosti so sťažovateľkiným prejavom nespokojnosti s postupom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

26. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom krajského súdu a sťažovateľkou namietaným porušením označených práv, sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Sťažovateľka súčasne namietala (z dôvodov uvedených v bode 4) aj porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy „*na verejné prerokovanie vecí a v jej prítomnosti v dôsledku porušenia ustanovení OSP o nariadení pojednávania*“, ktoré namietala spolu s právami zaručenými čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru ako „*právo na spravodlivé súdne konanie*“ (pozri bod 1 petitu sťažnosti).

28. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

29. Problematikou porušenia tohto základného práva sa podľa názoru ústavného súdu obsažne zaoberal krajský súd v úvode a aj v závere odôvodnenia svojho rozsudku (pozri bod 22), keď uviedol dôvody prejednávania veci bez nariadenia pojednávania a nedoručenia sťažovateľke vyjadrenia odporcu k jej odvolaniu a dospel k záveru, že „*v tomto smere potom ani nemožno dôvodiť, že týmto postupom súdu navrhovateľke bola odňatá možnosť konať pred súdom, že by jej súd odňal ústavné právo na súdnu ochranu*“.

30. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

31. Podľa stabilnej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (podobne napr. IV. ÚS 49/05, II. ÚS 73/05, I. ÚS 243/2010).

32. Dôvody (bod 4) sťažovateľkou tvrdeného porušenia označeného základného práva v okolnostiach prerokovávanej veci predstavujú dovolací dôvod proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f) OSP. Zo sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka nevyčerpala tento opravný prostriedok, ktorý jej Občiansky súdny poriadok poskytuje na ochranu jej základného práva.

33. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka mala možnosť podať proti napadnutému rozhodnutiu krajského súdu dovolanie, a to v časti podanej sťažnosti, v ktorej tvrdila také porušenie svojich procesných oprávnení, ktoré naplňajú prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP. Ústava ani zákon o ústavnom súde (§ 53 ods. 1) nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušenia základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých účastníkovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

34. Vychádzajúc z týchto právnych záverov a skutkového stavu opísaného sťažovateľkou ústavný súd uzavrel, že v jej veci vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy nie je sťažnosť prípustná, preto ju odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

35. Sťažovateľka ďalej namietala porušenie svojho základného práva „*na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom*“ zaručeného čl. 46 ods. 3 ústavy, a to z dôvodu, že „*Krajský súd..., ako aj Okresný súd... upreli právo sťažovateľke na akúkoľvek náhradu škody spôsobenú nesprávnym rozhodnutím ústredného orgánu štátnej správy, ...*“.

36. Problematiku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravuje zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“).

Sťažovateľka má/mala možnosť domáhať sa náhrady škody proti subjektom uvedeným v bode 35 postupom ustanoveným zákonom o zodpovednosti za škodu.

37. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v tejto jej časti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy).

38. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd nepovažoval za dôvodné zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky (bod 6) vrátane žiadosti o ustanovenie jej advokáta na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2014